

Torstai 9. kesäkuuta 2011

Sudan ja Etelä-Sudan

P7_TA(2011)0267

Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. kesäkuuta 2011 Sudanista ja Etelä-Sudanista: tilanne vuoden 2011 kansanäänestyksen jälkeen

(2012/C 380 E/14)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon aikaisemmat päätöslauselmansa Sudanista,
- ottaa huomioon 9. tammikuuta 2005 allekirjoitetun kokonaisvaltaisen rauhansopimuksen (CPA),
- ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1978 (2011),
- ottaa huomioon 31. tammikuuta 2011 annetun Afrikan unionin julistuksen,
- ottaa huomioon 31. tammikuuta 2011 annetut neuvoston päätelmät Sudanista sekä 23. toukokuuta 2011 annetun neuvoston päätöksen 2011/315/EU ⁽¹⁾,
- ottaa huomioon 3. kesäkuuta 2011 annetun Yhdistyneiden kansakuntien (YK) turvallisuusneuvoston puheenjohtajan lausuman,
- ottaa huomioon komission varapuheenjohtajan / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan Catherine Ashtonin Euroopan unionin puolesta 7. helmikuuta 2011 antaman julkilausuman Etelä-Sudanin itsemääräämisoikeutta koskevan kansanäänestyksen lopullisista tuloksista sekä hänen 24. toukokuuta 2011 antamansa julkilausuman Sudanin tilanteesta,
- ottaa huomioon Dohassa Qatarissa 27.–31. toukokuuta 2011 pidettyjen Darfurin rauhanprosessia koskevien YK:n tukemien neuvottelujen loppupäätelmät,
- ottaa huomioon kansanäänestystä tarkkailleen Euroopan unionin valtuuskunnan 2. kesäkuuta 2011 antaman lopullisen julkilausuman,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Etelä-Sudanin kansanäänestys järjestettiin 9.–15. tammikuuta 2011 ja että ylivoimainen enemmistö äänesti itsenäisen Etelä-Sudanin valtion perustamisen puolesta,
- B. ottaa huomioon, että Etelä-Sudanin odotetaan julistautuvan virallisesti itsenäiseksi 9. heinäkuuta 2011, joka on myös kokonaisvaltaisen rauhansopimuksen päättymispäivä,
- C. ottaa huomioon, että vaikka Etelä-Sudanilla on runsaasti luonnonvaroja, kuten öljyä, kuparia ja rautaa sekä metsää ja viljelykelpoista maata, suuri osa sen väestöstä elää köyhyydessä ja maan lapsikuolleisuusluvut ovat maailman korkeimpia ja koulutusindikaattorien mukaan koulutustaso on yksi maailman alhaisimpia, ja katsoo, että tämä tuo sosiaalis-taloudellisia, humanitaarisia ja turvallisuuteen liittyviä haasteita,
- D. ottaa huomioon, että joitakin kokonaisvaltaisen rauhansopimuksen kohtia ei ole toteutettu ajoissa tai vielä ollenkaan ja että tarvitaan vielä paljon työtä, jotta kansanäänestyksen jälkeisissä neuvotteluissa päästään sopimukseen kysymyksistä, jotka koskevat öljytulojen jakoa, rajojen määrittelyä, kansalaisuutta sekä velkojen ja varallisuuden jakoa,

⁽¹⁾ EUVL L 142, 28.5.2011, s. 61.

Torstai 9. kesäkuuta 2011

- E. ottaa huomioon, että siitä tulisiko Abyein olla osa Etelä- vai Pohjois-Sudania, ei ole järjestetty kansanäänestystä, vaikka se olisi pitänyt järjestää samaan aikaan Etelä-Sudania koskevan kansanäänestyksen kanssa, ja katsoo, että tämä on johtanut alueen väkivaltaisuuksien merkittävään lisääntymiseen,
- F. ottaa huomioon, että kiistanalaisten alueiden asemaa ei ole vielääkään ratkaistu ja Abyein tilanne on heikentymässä, mikä on aiheuttanut satojen ihmisten kuoleman ja tuhansien pakenemisen maasta ja jättänyt ihmiset puutteellisen elintarvikehuollon ja sairauksien armoille ja ilman riittäviä terveyspalveluja, juomavettä ja muita peruspalveluja,
- G. ottaa huomioon, että Darfurin tilanne on edelleen hyvin huolestuttava ja että Darfurissa toteutettavan YK:n operaation työntekijät raportoivat äskettäin hallituksen suorittamista pommituksista ja useiden alueen avustustyöntekijöiden ottamisesta panttivangeiksi; ottaa huomioon, että operaation työntekijät ovat säännöllisesti joutuneet kärsimään häirinnästä, sieppauksista ja yleisestä turvattomuudesta,
1. pitää myönteisenä sekä Sudanin että Etelä-Sudanin rauhanomaista ja uskottavaa toimintaa vuonna 2011 pidetyn kansanäänestyksen puitteissa sekä kaikkien kokonaisvaltaisen rauhansopimuksen osapuolten ponnisteluja ja heidän osoittamaansa sitoutumista; pitää tätä ratkaisevana askeleena rauhansopimuksen täytäntöönpanon kannalta ja myönteisenä merkinä molempien maiden rauhanomaisen rinnakkaiselon kannalta;
2. muistuttaa kunnioittavansa täysin kansanäänestyksen tulosta Etelä-Sudanin kansan demokraattisen tahdon ilmauksena; kehottaa sekä Pohjois- että Etelä-Sudania sitoutumaan aktiivisesti demokraattisen hallinnon edistämiseen ja pitkäaikaisen rauhan, turvallisuuden ja vaurauden rakentamiseen molemmissa maissa ja ottamaan tässä huomioon ihmisoikeudet sekä sosiaaliset ja taloudelliset oikeudet;
3. kehottaa Etelä-Sudanin viranomaisia edistämään Etelä-Sudanin kehitystä moderniksi, moniarvoiseksi demokratiaksi, joka perustuu oikeusvaltioperiaatteeseen ja ihmisoikeuksien sekä erityisesti naisten ja lasten oikeuksien kunnioittamiseen ja jossa annetaan etusija kansalaisten oikeudelle valita hallituksensa säännöllisissä vapaissa vaaleissa sekä turvataan liikkumisen vapaus, yhdistymisvapaus ja poliittisten mielipiteiden ilmaisun vapaus perustuslaissa ja muussa lainsäädännössä vahvistetulla tavalla;
4. tuomitsee voimakkaasti YK:n operaatioon Sudanissa 10. toukokuuta 2011 kohdistetun tahallisen hyökkäyksen Abyein alueella ja tuomitsee myös sen, että sekä Pohjois- että Etelä-Sudan ovat militarisoineet aluetta; kehottaa painokkaasti molempia rauhansopimuksen osapuolia takaamaan edelleen Sudanin kansojen turvallisuuden erityisesti Abyein alueella muuttamatta kuitenkaan alueen väestörakennetta; kehottaa sekä Sudanin että Etelä-Sudanin asevoimia vetäytymään Abyeista ja molempia osapuolia osoittamaan pidättyvyyttä aloittamalla viipymättä rakentavan vuoropuhelun, jotta Abyein alueen asemaa koskevaan kysymykseen löydetään rauhanomainen ratkaisu rauhansopimuksen puitteissa;
5. korostaa tukevansa Thabo Mbekin johdolla toimivan Sudanin kysymystä käsittelevän Afrikan unionin korkean tason täytäntöönpanoryhmän pyrkimyksiä edistää rauhansopimuksen osapuolten neuvotteluja ja YK:n pääsihteerin Sudanin erityisedustajan Haile Menkeriosin yrityksiä toimia välittäjänä Abyein alueen osapuolten välillä; vahvistaa, että EU:n on oltava valmis tarjoamaan kaikkea tarvittavaa lisäapua;
6. kehottaa painokkaasti kaikkia rauhansopimuksen osapuolia sitoutumaan jatkuvaan rakentavaan vuoropuheluun, jotta voidaan ratkaista kansanäänestyksen jälkeiset kysymykset, joita ovat muun muassa yhteiset rajat, niin pohjoisen kuin etelänkin kansalaisia koskevat kansalaisuusjärjestelyt, öljytulojen jakaminen ja öljyputkien käyttö sekä Sinisen Niilin ja Etelä-Kordofanin alueella pidettävät kansanäänestykset;
7. tähdentää, että maan eteläosiin palaavasta väestöstä on huolehdittava tehokkaasti ja turvallisesti varmistuen siirtymisjärjestelyt, tekniset valmiudet (kaupunkisuunnittelijoiden ja maanmittaajien puute), infraruktuuri, maan jakaminen ja peruspalvelujen saanti;

Torstai 9. kesäkuuta 2011

8. pitää myönteisenä neuvoston 17. toukokuuta 2011 antamaa ilmoitusta, jonka mukaan Etelä-Sudanille myönnetään 200 miljoonaa euroa niiden 150 miljoonan euron lisäksi, jotka myönnettiin viime vuonna kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kansanosien auttamiseen kaikkialla Sudanissa; huomauttaa, että EU:n kehitysapu on käytettävissä molempien osapuolten hyväksi; painottaa, että näillä uusilla varoilla olisi tuettava peruspalveluita, etenkin koulutusta, terveydenhoitoa, maataloutta ja elintarviketurvaa sekä instituutioiden toimintaedellytysten luomista; kehottaa liittämään Etelä-Sudanin viipymättä Cotonoun sopimukseen ja kehottaa Euroopan unionia toteuttamaan kaikki tarpeelliset toimet Euroopan kehitysrahaston varojen käyttöön ottamiseksi mahdollisimman pikaisesti;

9. tähdentää, että EU:n on otettava johtava rooli myöhemmin tänä vuonna järjestettävässä Etelä-Sudanin rahoitusseminaarissa ja kehotettava aktiivisesti muita avunantajia toimimaan samoin; kehottaa kansainvälisiä velkoja helpottamaan Sudanin ja Etelä-Sudanin kansainvälistä velkataakkaa;

10. kehottaa Etelä-Sudanin hallitusta hyväksymään ulkomaisia investointeja koskevia kansan edun mukaisia toimintalinjoja siten, että ulkomaiset investoinnit luonnonvaroihin hyödyttävät kotimaan taloutta köyhyyden torjumiseksi; tähdentää, että EU:n on tehtävä kaikkensa varmistaakseen, että alueella toimivia monikansallisia yhtiöitä ja ulkomaisia yrityksiä säännellään riittävästi ja ne ilmoittavat avoimesti toimistaan ja tuloistaan;

11. pitää myönteisenä YK:n turvallisuusneuvoston päätöstä pidentää YK:n operaatiota Sudanissa (UNMIS) sekä päätöstä lähettää lisää rauhanturvajoukkoja Sudaniin; katsoo, että YK:n jatkuva läsnäolo on erittäin tärkeää kahden toimintakykyisen valtion rauhanomaisen kehityksen kannalta; kehottaa sekä Sudania että Etelä-Sudania hyväksymään YK:n läsnäolon ja varmistamaan sen turvallisuuden;

12. korostaa, että EU ei saa lopettaa humanitaarista apuaan Sudanille ja Etelä-Sudanille 9. heinäkuuta 2011; kehottaa huolehtimaan asianmukaisin toimin tuntuvasta humanitaarista läsnäolosta ja valmiuksista alueella siten, että voidaan varmistaa humanitaaristen järjestöjen turvallisuus;

13. pitää myönteisinä Darfurin rauhanprosessia koskevien YK:n tukemien neuvottelujen loppupäätelmiä; kehottaa kaikkia osapuolia noudattamaan jo allekirjoitettuja tulitaukoa ja vihamielisyyksien lopettamista koskevia sopimuksia; muistuttaa täydellisen avoimuuden merkityksestä Darfurin ja Abyein kysymyksistä käytävissä neuvotteluissa sekä pohjoisen ja etelän välisen yleisen vuoropuhelun tärkeydestä; kehottaa huolehtimaan siitä, että kiistojen kaikki osapuolet sekä kansalaisyhteiskunta ja paikallisen, alueellisen, kansallisen ja kansainvälisen tason poliittisten johtajat ovat edustettuina;

14. kehottaa painokkaasti Etelä-Sudanin hallitusta omaksumaan avoimen, vastuullisen ja osallistavan tavan tarkastella hallintoa tarkistamalla perustuslakia; painottaa, että kaikkien puolueiden on toimittava yhteistyössä, jotta kaikki maan kansalaiset olisivat edustettuina ja jotta vakaiden demokraattisten poliittisten instituutioiden rakentamista voitaisiin tukea;

15. kehottaa molempia osapuolia esittämään ennen itsenäisyyden julistamista 9. heinäkuuta 2011 konkreettisia suunnitelmia instituutioiden perustamisesta ja/tai uudistamisesta, jotta molemmat valtiot olisivat toimintakykyisiä siitä päivästä alkaen; kehottaa EU:n edustustoja Sudanissa ja Etelä-Sudanissa levittämään ja panemaan täytäntöön äskettäisten vaaleja ja kansanäänestyksiä tarkkailleiden EU:n valtuuskuntien suositukset;

16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman EU:n neuvostolle ja komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, YK:n turvallisuusneuvostolle ja YK:n pääsihteerille, EU:n Etelä-Sudanin erityisedustajalle, Sudanin hallitukselle, Etelä-Sudanin hallitukselle, Afrikan unionin toimielimille, Sudanin kysymystä käsittelevälle Afrikan unionin korkean tason täytäntöönpanoryhmän puheenjohtajalle, AKT:n ja EU:n yhteiselle parlamentaarille edustajakokoukselle sekä EU:n jäsenvaltioiden hallituksille.